

Judecătoria Ungheni

**GENERALIZAREA PRACTICII JUDICIARE LA EXAMINAREA CAUZELOR CU
PRIVIRE LA APLICAREA ORDONANȚEI DE PROTECȚIE ÎN CAZURILE DE
VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE
PE PARCURSUL SEMESTRULUI I AL ANULUI 2025**

I. Aspecte introductive

Prezenta notă informativă a fost întocmită în conformitate cu planul de activitate al Judecătoriei Ungheni pentru 2025.

Scopul prezentei generalizări este de determina coordonatele generale și specificul practicii judiciare în materia procedurii civile ce vizează procedura de aplicare a măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie, în perioada raportată 01.01.2025 - 30.06.2025, în cadrul Judecătoriei Ungheni.

Pentru efectuarea generalizării în cauză au fost studiate și analizate cauzele civile în materie de aplicare a ordonanței de protecție în cazurile violenței în familie examinate pe parcursul semestrului I al anului 2025 la Judecătoria Ungheni, hotărârile instanței judecătorești, deciziile instanțelor ierarhic superioare, prin care s-a dispus remiterea cauzelor la rejudecare sau pronunțarea unei hotărâri noi, în urma exercitării de către o parte sau un participant la proces a uneia din căile de atac prevăzute de legislație. Soluțiile instanțelor de judecată ierarhic superioare au fost analizate nu doar prin prisma caracterului de lucru judecat, dar și din aspectul recomandărilor de practică judiciară date de instanțele de apel, recurs.

Prezenta notă informativă este elaborată în baza următoarelor acte legislative: Constituția Republicii Moldova, Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală, Codul familiei, Legea privind drepturile copilului, Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, precum și reglementări internaționale: Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

II. Importanța fenomenului și responsabilitatea statului

Constituția Republicii Moldova definește în art. 48 alin. (1) noțiunea de *familie* ca fiind elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului. Această definiție este întocmai cu cea descrisă în art. 16 alin. (3) din Declarația Universală a Drepturilor Omului. O definiție larg cuprinzătoare a familiei este cea dată în preambulul Convenției ONU privind drepturile copilului: „familia ca unitate fundamentală a societății, și mediul natural pentru creșterea și bunăstarea tuturor membrilor săi, și, în mod deosebit, copiii trebuie să beneficieze de protecția și de asistența de care are nevoie pentru a putea să joace pe deplin rolul său în societate”.

Violența în familie este un fenomen actual și răspândit, de prevenirea și combaterea căreia este preocupată întreaga societate, implicit și organele de aplicare a legii, cele din domeniul medicinei și protecției sociale etc.

Factorii care contribuie la apariția violenței în familie în Republica Moldova pot fi împărțiți în următoarele categorii: a) statutul social al victimei, b) dependența sau independența economică față de făptuitor, c) stereotipurile și comportamentul ”moștenit”, d) procesele migraționiste, e) comportamentul și personalitatea făptuitorului/victimei, f) mediul socio-cultural.

Justificările uzuale ale violenței în familie includ ideea că acest fenomen este cauzat de sărăcie, abuz de alcool sau alte substanțe, boli psihice. În realitate, nu există un motiv sau factor care provoacă violență în familie.

Această acțiune, făcând parte și din infracțiunile contra familiei și minorilor, aduce atingeri drepturilor membrilor de familie, a demnității lor umane, a diferitor stări psihologice, fizice, economice și de altă natură. De aceea, statul este obligat să intervină cu eficiente instrumente în vederea prevenirii și combaterii acestui flagel criminogen.

În Republica Moldova este elaborată politica națională de ocrotire și sprijinire a familiei, catalogând, în acest sens, violența în familie ca pe o importantă problemă de sănătate publică. Acest fapt nu este altceva decât o implicare activă a statului privind consolidarea, ocrotirea și sprijinirea familiei, asigurarea respectării principiilor fundamentale ale legislației cu privire la familie, realizarea egalității de gen între femei și bărbați, asigurarea drepturilor și intereselor copiilor și, nu în ultimul rând, ale bărbaților care, de asemenea, pot fi subiecți pasivi ai violenței în familie.

În cauza Bevacqua și S. c. Bulgariei (Hot. CtEDO din 12.06.2008), CtEDO a demonstrat cu succes că statul este responsabil de încălcările drepturilor omului în sfera privată a vieții persoanei. Prin hotărârea respectivă, Curtea a recunoscut obligația pozitivă a statului de a preveni încălcările drepturilor omului între două persoane private în cazurile de violență în familie, declarând că violența în familie nu mai poate fi tratată ca o problemă personală din cauza efectului devastator pe care îl are asupra victimei.

Prin urmare, instituțiile statului s-au preocupat de acest subiect sensibil și au adoptat suficiente acte normative, acordând organelor abilitate mecanisme eficiente pentru a preveni și combate violența în familie, a proteja victimele, precum și pentru a urmări penal agresorii.

Vorbind la general, reieșind din dispozițiile legale, măsura de protecție în cazul violenței în familie constă în emiterea unei încheieri a instanței de judecată privind acordarea unei ordonanțe de protecție, la demersul reprezentantului statului, precum și la cererea victimei.

III. Noțiuni relevante domeniului violenței în familie

Deși problematica protecției familiei în ansamblul ei este tratată de o serie de acte normative naționale și internaționale, odată cu adoptarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45-XVI din 01.03.2007, autoritățile publice centrale abilitate cu funcții de elaborare și de promovare a politicilor de prevenire și de combatere a violenței în familie și de asistență socială a subiecților violenței în familie au întreprins unele acțiuni ce țin de implementarea prevederilor legale. Legea a oferit o nouă perspectivă juridică noțiunii de violență domestică, însumând un sistem mai eficient de măsuri de prevenire și combatere a acesteia. Astfel, în document pentru prima dată a fost inclusă definiția fenomenului de *violență domestică* care cuprinde un complex de comportamente agresive sistematic repetate și aplicate față de victimă. De asemenea, documentul include și noțiunea de *ordonanță de protecție*, ca instrument legal important prin care instanța de judecată aplică măsuri de protecție a victimei violenței în familie.

Conform art. 2 al Legii R. Moldova „cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie”, nr. 45 din 01.03.2007, ***violența în familie reprezintă acte de violență fizică, sexuală, psihologică, spirituală sau economică, cu excepția acțiunilor de autoapărare sau de apărare ale altei persoane, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, comise de către un membru de familie în privința altui membru al aceleiași familii, prin care s-a cauzat victimei prejudiciu material sau moral.***

În același context, în conformitate cu art. 8 alin. (1) și (2) CEDO, “Orice persoană are dreptul să i se respecte viața sa privată și de familie, domiciliul și corespondența. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică este necesară pentru securitatea națională, securitatea publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei sau pentru protejarea drepturilor și libertăților altora”.

Ordonanța de protecție este o măsură preventivă al cărei scop este protejarea victimelor violenței în familie prin instituirea unor interdicții temporare asupra agresorului.

Astfel, în Republica Moldova, există atât ordonanțe în procedură civilă, cât și măsuri de protecție care pot fi puse în aplicare în cauzele penale. Este important de remarcat că aceste căi nu se exclud reciproc, existând diferențe între cele două modalități de protecție, iar obținerea ordonanțelor de protecție în procedură civilă nu ar trebui să fie o piedică pentru a obține măsuri de protecție într-o cauză penală.

Impunerea măsurilor de protecție față de agresorul familial nu este o încălcare a prezumției de nevinovăție, or, ordonanța de protecție nu se expune asupra vinovăției, nici nu instituie măsurile impuse prin procedura penală, cum ar fi arestul, arestul la domiciliu, obligația de nepărsire a localității sau a țării. De asemenea, ordonanțele de protecție care îndepărtează temporar agresorul de domiciliu nu afectează drepturile de proprietate asupra bunurilor, acesta fiind îndepărtat temporar din locuință, în baza unei ordonanțe de protecție, chiar dacă este proprietarul locuinței.

IV. Aspecte de ordin procedural privind soluționarea cererilor privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie

Valoarea și necesitatea procedurii instituite de Capitolul XXII² din Codul de procedură civilă privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie constă în instituirea unei căi procedurale efective și rapide de intervenție a instanței de judecată pentru prevenirea unui risc real și imediat pentru viața și sănătatea victimei, în asigurarea de urgență a protecției victimei, în preîntâmpinarea unor noi acte de violență asupra victimei și/sau asupra altor membri ai familiei, precum și în prevenirea distrugerii bunurilor victimei, a averii comune a familiei.

Potrivit art. 12 alin. 1 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, *victima are dreptul să sesizeze orice caz de violență în familie și să solicite protecție*, la art. 13 alin. 1, fiind prevăzut că, *Cererea despre comiterea actelor de violență în familie se depune: a) la organele de poliție; b) în instanță de judecată; c) la organul de asistență socială și de protecție a familiei și copilului; d) la autoritatea administrației publice locale.*

Potrivit art. 278⁴ CPC, ***Cererea privind aplicarea măsurilor de protecție se depune de către victimă personal sau prin reprezentant. În caz de imposibilitate a depunerii cererii de către victimă din motive de sănătate, vârstă, din alte motive întemeiate, la solicitarea ei, cererea privind aplicarea măsurilor de protecție poate fi depusă în interesele victimei de către organul de poliție sau organul de asistență socială. Cererea privind aplicarea măsurilor de protecție în interesele copilului sau ale persoanei în vîrstă careia a fost instituită o măsură de ocrotire poate fi depusă de autoritatea tutelară, persoana însărcinată cu ocrotirea persoanei aflate sub ocrotire, de procuror sau de orice altă persoană care justifică un interes privind apărarea și protecția personală sau patrimonială a persoanei aflate sub ocrotire și în lipsa solicitării din partea victimei sau a reprezentantului ei legal. Cererea privind aplicarea măsurilor de protecție se depune la instanța judecătorească competentă de la domiciliul sau locul de aflare a victimei sau a agresorului, de la locul unde victima a solicitat asistență sau de la locul unde a avut loc actul de violență. Cererea privind aplicarea măsurilor de protecție, depusă în instanța de judecată, este repartizată unui judecător imediat, în mod aleatoriu, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Judecătorul care a primit cererea privind aplicarea măsurilor de protecție întreprinde imediat măsurile prevăzute la art.278⁶ alin.(1) și (2) în vederea pregătirii cauzei pentru examinare urgentă.***

Conform art. 278³ CPC, ***Cererile privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie se examinează de instanțele judecătorești*** conform normelor generale ale prezentului cod, cu excepțiile și completările stabilite în prezentul capitol și în legislația de prevenire și combatere a violenței în familie. *Instanța examinează cererea de aplicare a măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie cu participarea victimei și a persoanelor interesate. În calitate de persoane interesate pot fi atrase în proces oricare dintre instituțiile abilitate prin lege cu funcții de prevenire și combatere a violenței în familie, în funcție de circumstanțele individuale ale cazului. Instanța poate dispune audierea victimei prin intermediul videoconferinței.*

Așadar, victima sau reprezentantul statului depune cererea privind aplicarea măsurilor de protecție la instanța judecătorească competentă de la domiciliul sau locul de aflare a victimei sau a agresorului, de la locul unde victima a solicitat asistență sau de la locul unde a avut loc actul de violență.

Potrivit art. 85 alin. (1) Cod de procedură civilă și a pct. 1.1.5. din Anexa nr. 2 a Legii taxei de stat nr. 213/2023, reclamanții în acțiunile privind aplicarea măsurilor de protecție se scutesc de taxa de stat și de taxa de timbru.

După primirea cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, instanța de judecată dispune imediat citarea victimei și a persoanelor interesate, contactează organul de poliție de la locul aflării agresorului și solicită informarea acestuia despre procedura inițiată. Instanța de judecată poate decide citarea pentru audiere în ședință de judecată a presupusului agresor. La examinarea cererii victimei privind aplicarea măsurilor de protecție, instanța de judecată solicită coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea neîntârziată

a unui avocat pentru acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat victimei. ***Asistența juridică se acordă victimei gratuit.***

Neprezentarea presupusului agresor la ședința de judecată, a raportului de caracterizare a familiei vizate și a presupusului agresor sau a altor acte solicitate de instanța de judecată nu reprezintă un temei de neexaminare a cererii.

Potrivit art. 278⁵, *în cererea privind aplicarea măsurilor de protecție se indică circumstanțele actului de violență, intensitatea, durata, consecințele suportate și alte circumstanțe care indică necesitatea aplicării măsurilor de protecție.*

De asemenea, se vor indica informația referitoare la relația dintre victimă și agresor, circumstanțele care reflectă pericolul iminent de violență în viitor, referiri la cadrul juridic pertinent, măsura/măsurile de protecție solicitate.

Din punct de vedere procedural, înainte de a purcede la examinarea în fond a cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, **instanța de judecată trebuie să verifice existența calității de subiect al raporturilor de violență în familie.** Astfel, potrivit art. 3 din Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, (1) *Subiecți ai violenței în familie sânt agresorul și victima, membri ai aceleiași familii.* (2) *Membri de familie, în sensul prezentei legi, sânt: a) în condiția de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii; b) în condiția de locuire separată: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, persoanele care se află ori s-au aflat în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj).*

Ulterior, **instanța de judecată ține cont de probatoriul pe caz** (cum ar fi: plângerea reclamantei, declarațiile reprezentantului statului, existența ordinului de restricție de urgență, cazierul, caracteristica ș.a.)

Instanța de judecată notează că autoritățile statului au obligația să nu se bazeze doar pe declarația independentă a reclamantei asupra faptei, ci să o completeze prin propria evaluare. În acest context, Curtea Europeană a precizat că autoritățile care examinează cazul trebuie să pună întrebări relevante pentru a obține toate informațiile relevante, inclusiv de la alte agenții ale statului, decât să se bazeze pe victimă pentru a oferi toate detaliile relevante (a se vedea Kurt vs Austria (Marea Cameră), 15 iunie 2021, parag. 169).

În condițiile art. 276⁶ alin. (3) din Codul de procedură civilă, declarația independentă a victimei este suficientă pentru emiterea ordonanței de protecție în caz de pericol iminent de comitere a violenței fizice.

Prin urmare, următoarea etapă pe care instanța o parcurge este **verificarea dacă mai persistă un pericol real și imediat de repetare sau de comitere a acțiunilor violente față de victimă.** Intervenția statului de protecție are menirea de a evita o situație periculoasă cât mai repede posibil.

În situația întrunirii/neîntrunirii condițiilor de mai sus, existența calității de subiect, relevanța și suficiența probelor administrate, existența pericolului real și iminent, instanța trece la aplicarea următorului articol 278⁷ CPC.

Așadar, în 24 de ore de la primirea cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, instanța de judecată emite, o încheiere prin care admite sau respinge cererea. Astfel, instanța de judecată poate emite două tipuri de încheieri:

- a) încheiere de admitere a cererii privind aplicarea măsurilor de protecție;
- b) încheiere de respingere a cererii privind aplicarea măsurilor de protecție.

În temeiul art. 278⁷ alin. (2) CPC, **în cazul admiterii cererii, instanța emite o ordonanță de protecție, prin care aplică agresorului una sau mai multe dintre următoarele măsuri:** a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună sau de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de administrare și dreptului de dispoziție asupra bunurilor; b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei, la o distanță ce ar asigura securitatea victimei, excluzând orice contact vizual cu ea sau cu copiii acesteia; c) interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima sau cu copiii acesteia, cu alte persoane dependente de ea; d) interzicerea să se apropie de anumite locuri: locul de muncă al victimei, locul de studii al copiilor,

alte locuri determinate pe care persoana protejată le frecventează; e) obligarea, până la soluționarea cazului, de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victima; f) obligarea de a participa la un program special de tratament sau de consiliere, dacă o asemenea acțiune este determinată de instanța de judecată ca fiind necesară pentru reducerea violenței sau pentru eliminarea ei; g) limitarea drepturilor în privința bunurilor comune cu victima; h) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor săi minori; i) interzicerea de a păstra și a purta armă.

Astfel, potrivit normei sus-citate, instanța de judecată poate aplica acele măsuri de protecție care se regăsesc în art. 278⁷ alin. 2 CPC. Instanțele de judecată nu vor aplica măsuri de protecție care nu sânt prevăzute de legislație. Spre exemplu: obligarea de a nu comite acte de violență asupra victimei. O astfel de formulare a măsurii de protecție este alogică, deoarece violența în familie este interzisă în general.

În cazul în care se va solicita, aplicarea în calitate de măsură de protecție - limitarea drepturilor în privința bunurilor comune cu victima, instanța de judecată va diferenția situația în care victima și agresorul se află în relații de căsătorie sau relații asemănătoare celorla dintre soți (concubinaj), or, în cazul existenței relațiilor de căsătorie există prezumția legală a proprietății comune în devălmășie, pe când în raporturile de concubinaj nu sunt generatoare a regimului de proprietate comună în devălmășie, astfel, în acest ultim caz, în lipsa unor probe care ar demonstra existența bunurilor proprietate comună pe cote părți, instanța va respinge aplicarea măsurii privind limitarea drepturilor în privința bunurilor comune cu victima.

În raport cu solicitarea privind obligarea agresorului de a participa la un program special de tratament sau de consiliere, instanța de judecată urmează să atragă o deosebită atenție acestei măsuri de protecție, or, prin aceasta se realizează restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea agresorului, precum și prevenirea săvârșirii de noi fapte de violență în familie.

La instituirea obligației agresorului de a sta departe de locul aflării victimei, instanța indică o distanță ce ar asigura securitatea victimei, nu ar admite influența psihologică negativă asupra victimei din partea agresorului și nu ar crea impedimente obiective nejustificate agresorului (de regulă se aplică o distanță de 50 metri). La caz, instanța de judecată, de regulă, instituie o excepție și anume, admite posibilitatea aflării părților la o distanță mai mică decât cea prevăzută în ordonanța de protecție, în situația necesității prezentării acestora în cadrul soluționării litigiilor în instanțele de judecată sau în fața altor organe de drept, or, potrivit art. 15 alin. 4 din Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie. *Aplicarea măsurilor de protecție nu împiedică inițierea procedurii de divorț, partajării averii comune, decăderii din drepturile părintești, luării copilului fără decădere din drepturile părintești și altor acțiuni prevăzute de legislația în vigoare.*

În cazul în care se solicită aplicarea măsurii de protecție sub forma obligării de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de proprietate asupra bunurilor, instanțele judecătorești vor ține cont de faptul că, deși dreptul de proprietate al agresorului poate fi violat prin aplicarea acestei măsuri, în cazurile de violență în familie, potrivit jurisprudenței CtEDO, prioritate au viața și sănătatea victimei. În acest sens, CtEDO a accentuat că, în cazurile de violență domestică, drepturile agresorului nu pot să ia locul drepturilor victimei la viață și integritatea fizică și mentală (hotărârea din 09.06.2009 în cauza Opuz c. Turciei, cererea nr.33401/02). Mai mult, Curtea a relevat că tema violenței în familie nu este o chestiune privată sau de familie, ci o chestiune de interes public, care implică acțiunea eficientă a statului. Pentru prima dată în jurisprudența sa, CtEDO a remarcat că eșecul în a răspunde adecvat violenței de gen constituie o încălcare a art. 14 al Convenției Europene (clauza non-discriminare), indicând că violența împotriva femeilor este o formă de inegalitate.

În temeiul art. 15 al Legii „cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie”, nr. 45 din 01.03.2007, măsurile de protecție se aplică pe un termen de până la 3 luni, pot fi revocate în condițiile prezentei legi și pot fi prelungite în cazul unei cereri repetate sau al nerespectării condițiilor prevăzute în ordonanța de protecție.

Același prag maxim de 3 luni pentru durata de aplicare a măsurilor de protecție este prevăzut și de art. 278⁷, alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Termenul de aplicare a măsurilor de protecție se determină de instanța de judecată pornind de la natura și intensitatea riscurilor la care este supusă victima violenței în familie. De regulă, în cererile de aplicare a măsurilor de protecție împotriva violenței în familie se solicită aplicarea măsurilor pe un termen de 3 luni de zile, însă instanța de judecată în dependență de probele prezentate, circumstanțele invocate, ținând cont de interesele supreme ale victimei, precum și de prevederile Legii privind prevenirea și combaterea violenței în familie, decid asupra necesității de aplicare a măsurilor de protecție pe termenul solicitat.

Termenul măsurilor de protecție poate fi prelungit de instanța de judecată la cererea repetată ca urmare a comiterii faptelor de violență în familie în primul termen de aplicare a măsurilor de protecție sau ca rezultat al nerespectării condițiilor prevăzute în ordonanța de protecție ori dacă, la expirarea termenului de aplicare a măsurilor de protecție, asupra victimei se menține pericolul de a fi supusă violenței sau altor acțiuni ilegale din partea agresorului (art. 278⁸ alin. (1) CPC).

Revocarea măsurilor de protecție înainte de expirarea termenului se va realiza numai la cererea întemeiată a victimei, bazată pe voința liber exprimată (art. 278⁸ alin. (2) CPC). În cazul examinării cererii de revocare a măsurilor de protecție pe motiv de împăcare, instanța urmează să stabilească dacă voința de împăcare a victimei este liber exprimată și dacă aceasta nu a fost supusă presiunilor din partea agresorului.

Totodată, conform art. 15 alin. (11), (12) și (2) al Legii citate supra, măsurile de protecție prevăzute la alin. (1) lit. a)–d) se aplică în mod obligatoriu cu monitorizare electronică (prevederi similare și la art. 278⁷ alin. (2)¹) CPC). În acest caz, prevederile art. 271¹ din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 se aplică în mod corespunzător. Victima sau, după caz, membrii familiei acesteia pot purta un sistem electronic de supraveghere care permite verificarea respectării obligației de către agresor, exprimându-și în formă scrisă acordul în această privință.

În urma emiterii actelor judecătorești, adică a încheierii și după caz a ordonanței de protecție, acestea se înmânează imediat participanților la proces, inclusiv victimei și agresorului, dacă sunt prezenți în cadrul ședinței de judecată. În cazul absenței acestora, responsabilitatea de informare îi revine inspectorului de sector, iar în cazul eliberării ordonanței de protecție în privința copilului se va informa și autoritatea tutelară teritorială. În acest sens, legiuitorul a prevăzut expres în Legea nr. 45 din 01 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie că „Ordonanța de protecție se comunică imediat subdiviziunii teritoriale a poliției și organului de probațiune din raza unității administrativ-teritoriale în care își are domiciliul agresorul, iar acestea, la rândul lor, asigură informarea neîntârziată a agresorului privind măsurile aplicate. În cazul eliberării ordonanței de protecție în privința copilului sau a victimei care are copii, instanța de judecată informează și autoritatea tutelară de la locul aflării copilului” (art. 15 alin. (2)).

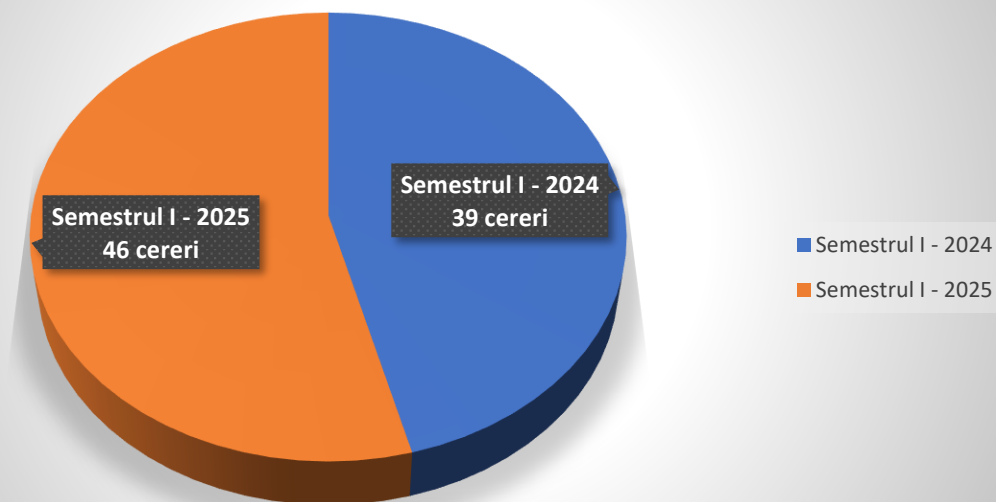
La examinarea cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, se va ține cont de respectarea principiului confidențialității. Instanțele judecătorești urmează, în toate cazurile, să solicite victimei părerea referitor la necesitatea judecării cauzei în ședință secretă în sensul dispozițiilor art. 23 CPC, pentru a preveni divulgarea informațiilor care se referă la unele aspecte ale vieții acesteia. În dependență de situație, instanța va decide aplicarea art. 23 alin. (3) CPC, indiferent de părerea victimei.

Încheierea privind aplicarea măsurilor de protecție se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel în termen de 15 zile de la comunicare, prin intermediul instanței de fond. Contestarea încheierii privind aplicarea ordonanței de protecție nu suspendă executarea măsurilor aplicate (art. 278⁹ CPC). Supravegherea îndeplinirii măsurilor stabilite în ordonanța de protecție ține de competența organului de poliție în modul prevăzut de lege.

V. Aspecte de ordin cantitativ. Date statistice comparative pentru perioada 2025 în coraport cu aceeași perioadă din 2024

În raport cu frecvența/numărul de adresări la Judecătoria Ungheni cu astfel de cereri, putem evidenția din diagrama de mai jos următoarele:

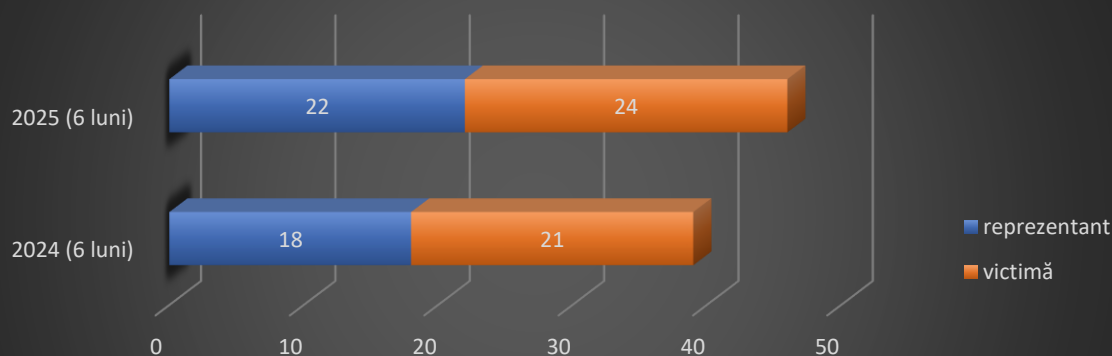
Frecvența adresărilor

Observăm că, în semestrul I – 2025, au fost depuse în total 46 de cereri, pe când, în aceeași perioadă din 2024, au fost depuse în total 39 de cereri cu privire la aplicarea măsurilor de protecție în favoarea victimei împotriva acțiunilor agresorului. Așadar, se atestă că numărul cererilor parvenite cu privire la aplicarea măsurilor de protecție sunt în creștere față de perioada de referință din 2024.

Comparând numărul de cereri privind aplicarea măsurilor de protecție pentru victimele violenței în familie depuse prin reprezentant în interesul victimei și depuse de victimă personal, se reflectă următoarea situație pentru semestrul I - 2025 comparativ cu semestrul I - 2024:

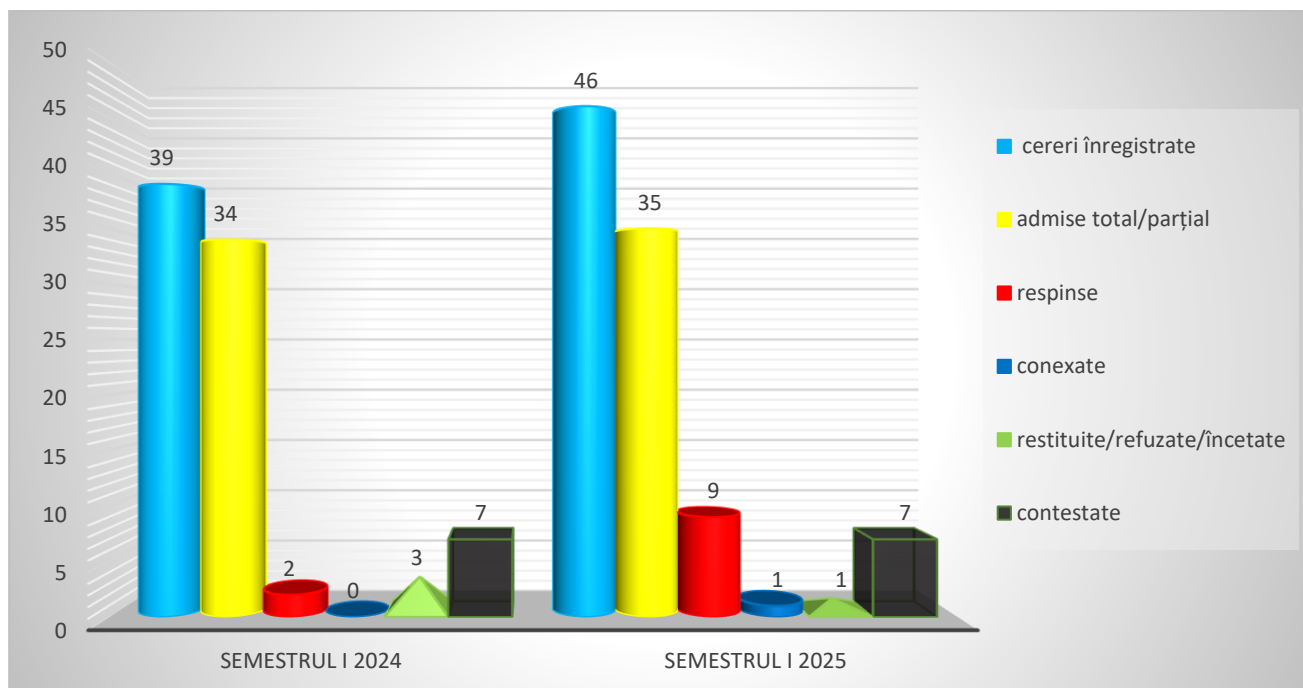
Cine a depus cererea: reprezentantul sau victima?

	2024 (6 luni)	2025 (6 luni)
reprezentant	18	22
victimă	21	24

Astfel, putem concluziona că, în semestrul I – 2025, de către reprezentant în interesul victimei au fost depuse 22 cereri privind aplicarea măsurilor de protecție, iar de către victimă au fost depuse 24 de cereri, iar, în 2024, au fost depuse de către reprezentant în interesul victimei 18 cereri privind aplicarea măsurilor de protecție și de către victimă depuse 21 cereri. Se poate deduce că numărul intervenției autorităților statului în interesul victimelor violenței în familie ușor a crescut față de aceeași perioadă a anului trecut.

Cu referire la soluția adoptată pe cauzele examinate, vom elucida situația pentru semestrul I 2024-2025 în cele ce urmează:

Potrivit diagramei arătate, urmează că, în semestrul I - 2025, au fost înregistrate total 46 cauze cu privire la aplicarea măsurilor de protecție, dintre care:

- 35 admise total/parțial (76%)
- 9 respinse (20%)
- 1 cauză restituită,
- 1 cauză conexată.

În semestrul I - 2024, au fost înregistrate total 39 cauze, dintre care:

- 34 admise total/parțial (87%)
- 2 respinse (5%)
- 1 cauză restituită,
- 1 cauză refuzată,
- 1 cauză încetată.

Referitor la numărul încheierilor contestate raportate la soluția finală a instanțelor ierarhic superioare, se poate evidenția că, în proporție de **85,71%**, încheierile primei instanțe au fost menținute, invocându-se de către instanța ierarhic superioară că instanța de fond a examinat cauzele sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind probele administrate a pronunțat o încheiere legală.

În rest, în cuantum de 14,28% (în cazul dat 1 cauză din cele 7 contestate) instanța ierarhic superioară a restituit cererea de recurs, fără a fi examinată încheierea instanței de fond de restituire a cererii.

VI. Analiza practicii judiciare recente ca urmare a controlului de legalitate efectuat de instanțele ierarhic superioare

În continuare, vom analiza practica judiciară de soluționare a cauzelor civile ce vizează procedura de aplicare a măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie a încheierilor instanței de fond care au fost atacate cu recurs la Curtea de Apel Nord.

Cu titlu de exemplu propunem, în continuare spre analizare, decizia CAN, prin care s-a menținut încheierea instanței de fond de respingere a cererii de aplicare a măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie și eliberarea ordinului de restricție.

În speță, la 06.01.2025, C.V. s-a adresat cu cerere în judecată împotriva L.A., privind aplicarea măsurilor de protecție pentru victimele violenței în familie în privința sa și a copiilor minori C.A., C.C., C.A. pe un termen de 90 zile.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni, s-a respins integral cererea depusă de C.A. împotriva lui L.A., privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie în privința lui și a copiilor minori C.A., C.C., C.A.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 20.01.2025 C.V. a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii judecătorești Ungheni, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de aplicare a măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie.

În conformitate cu art. 426 alin.3 CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 lit.(a) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În motivarea cererii, pretinsa victimă a invocat că, din data de 07.01.2020 a început a concubina cu L.A., domiciliind în imobilul situat într-o localitate din raionul Ungheni. Practic, de la începutul relației, concubina era agresivă, consuma băuturi alcoolice în prezența copiilor, copilul, fiind bolnav, era alăptat în stare de ebrietate. Deși cunoștea trecutul concubinei, a încercat totuși să formeze o familie. Pe parcursul anilor se repetau zilnic înjurături și insultări asupra lui și a copiilor. De mai multe ori, a fost alungat din casa în care locuiau împreună, ce aparține mamei acesteia. Din luna noiembrie 2024 nu mai locuiesc împreună, fiind alungat de concubină.

Certurile aveau loc din motiv că L.A. fiind în stare de ebrietate mereu lovea copii cu bestialitate peste cap cu toate că nu erau cu nimic vinovați și foarte mici, la fel împreună cu mama ei R.A. și fiica ei mai mare consumau băuturi alcoolice, uneori și se băteau, iar concubina o lovea pe mama ei cu picioarele, deținând și probe audio. Împreună cu mama ei speriau copiii noaptea și până dimineața aceștia nu dormeau din cauza strigătelor și țipetelor. Din motiv ca nopțile deveneau tot mai periculoase pentru copii, în seara de 19 noiembrie 2024, simțind risc enorm asupra lui și a copiilor, deoarece concubina lovea copiii cu bestialitate, a decis să apeleze 112, însă, în zadar, deoarece nu s-au luat careva măsuri, cu toate că avea probe video.

Instanța de fond a constatat că, la materialele cauzei, lipsește vreo probă, care ar indica la faptul aplicării violenței, în privința lui C.V. și a copiilor minori precum și existența pericolului real și iminent din partea lui L.A. față de ei.

Referitor la invocarea presupusei victime precum că violența fizică și psihică din partea lui L.A. se manifestă prin aplicarea loviturilor asupra copiilor, care în viziunea sa, se dovedește prin răspunsurile copilului minor, instanța de fond corect le-a respins, deoarece acest fapt nu se confirmă, totodată remarcând că răspunsurile sunt date la întrebările insistente ale tatălui, iar din unele secvențe se atestă că în cazul în care copilul răspundea că nu a fost bătut de mama, C.V. continuă cu o altă întrebare de același gen la care copilul răspunde contrariul, la fel, instanța de fond a reținut că, unele secvențe video nu au relevanță la caz, deoarece conținutul acestora redau cearta dintre L.A., mama acesteia – R.A. și C.V.

Având în vedere evenimentele redată succesiv supra, Colegiul civil a conchis că, nu se reține comportamentul agresiv al pretinsei agresoare L.A., chiar dacă pretinsa victimă C.V s-a adresat în repetate rânduri cu plângeri la organele de drept, însă L.A. nu a fost recunoscută vinovată de comiterea unei contravenții, fapt confirmat prin declarațiile reprezentantului Inspectoratului de Poliție Ungheni.

Totodată, Colegiul civil a notat că, atât în instanța de fond, cât și în cea de recurs nu a fost probat faptul că C.V. împreună cu copiii minori sunt victimele violenței psihologice și fizice, nefiind prezentat în sensul dat un careva raport de expertiză sau constatare, care să ateste contrariul.

Astfel, reieșind din cele menționate supra, instanța de fond corect a menționat că la materialele cauzei lipsesc careva probe care ar indica asupra faptului aplicării cel puțin a unei forme de violență, precum și existența pericolului real și iminent din partea lui L.A. în privința lui C.V. și a copiilor minori. În corolar, Colegiul civil a reținut concluzia instanței de fond potrivit căreia s-a respins cererea

privind eliberarea ordonanței de protecție pentru victimele violenței în familie depusă de către C.V. împotriva lui L.V., pe motivul lipsei probelor.

Un alt caz de menținere de către CAN a încheierii de admitere a cererii privind aplicarea măsurilor de protecție cu emiterea ordinului de restricție de către instanța de fond.

În speță, Inspectoratul de Poliție Nisporeni s-a adresat cu o cerere în interesele reclamantei A.S., inclusiv reclamantului I.C., și L.C., împotriva pârâtului S.S., privind aplicarea măsurilor de protecție în cazul victimelor violenței în familie.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni, s-a admis parțial cererea depusă de către Inspectoratul de Poliție Nisporeni, în interesele celor trei victime, cu eliberarea ordonanței de protecție pe un termen de 60 zile în privința acțiunilor agresorului.

Prin prima cerere de mai sus (20/pr – A/2025), reclamantul I.C. și L.C. au susținut că sunt victimele violenței domestice, manifestate prin violență psihologică în urma acțiunilor săvârșite de pârât la 8 ianuarie 2025.

Prin a doua cerere (20/pr – B/2025), Inspectoratul de Poliție Nisporeni, în interesele reclamantei A.S., a susținut că este victima violenței domestice, manifestate prin violență psihologică, în urma acțiunilor săvârșite de pârât în perioada octombrie 2024 - ianuarie 2025.

Astfel, prin încheierea Judecătoriei Ungheni de admitere a declarației de abținere a judecătorului de la examinarea celei de-a doua cauze, ambele cereri au fost conexe într-o singură procedură.

Instanța de judecată a notat că reclamanta A.S. și pârâtul S.S., sunt soți, care se află în proces judiciar de divorț. În cadrul căsătoriei, ambii au devenit părinții copilului minor A.S.. Reclamanta și pârâtul au locuit împreună în XXXXXXXX. Ulterior, ei s-au separat cu traiul. Reclamanta s-a întors în Republica Moldova și a continuat să locuiască la părinții săi, I.C și L.C. Pârâtul a revenit peste un timp în țară și locuiește în raionul XXXXX, sat. XXXXXXXXXXXX.

Anterior, Judecătoria Ungheni a eliberat ordonanță pe numele reclamantei, prin care a instituit pârâtului mai multe măsuri de protecție pentru o perioadă de 1 lună. În același timp, reclamantii I.C. și L.C. sunt părinții reclamantei A.S.. Acest lucru indică faptul că reclamantii sunt socrii ai pârâtului. Prin urmare, între pârât și părinții reclamantei există o relație de rudenie prin alianță (adică relație de socru și noră sau soacră și ginere), iar aceasta se încadrează în categoria „afini”.

Astfel, părțile implicate în proces sunt subiecți ai violenței în familie în condițiile *art. 3 alin. (1) și (2) lit. b) din Legea nr. 45 din 1 martie 2007*.

Reclamanta A.S. a explicat că pârâtul a respectat ordonanța de protecție anterioară. După expirarea termenului, ea a menționat că l-a văzut pe pârât pe stradă, considerând că el ultimul o urmărește pe ea, și percepe existența unei amenințări pentru integritatea sa fizică și psihică din care motiv a fost nevoită să se adreseze la organele de drept.

Cu privire la faptele de injurie din 8 ianuarie 2025, agentul constatator a constatat existența unei contravenții în baza art. 69 alin. (1) din Codul contravențional și l-a sancționat pe pârât cu o amendă de 10 u. c. Pârâtul nu a formulat obiecții în procesul – verbal cu privire la contravenție.

Pârâtul nu s-a prezentat în ambele ședințe de judecată, inclusiv nu a răspuns la apelurile telefonice efectuate de către grefier. Mai mult, conform art. 278⁶ alin. (4) din Codul de procedură civilă, neprezentarea pârâtului nu împiedică soluționarea cauzei. Astfel, instanța de fond a decis judecarea cererii în absența pârâtului. Instanța de judecată a ascultat explicațiile părților, precum și răspunsurile la întrebările puse în discuție, inclusiv au fost cercetate înscrisurile, înregistrările video și corespondența dintre reclamanta A.S. și pârâtul S.S.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia încheierii Judecătoriei Ungheni din 17 ianuarie 2025 și Ordonanței de Protecție din aceeași dată, S.S. prin intermediul avocatului B.T. le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii. Totodată, recurentul, invocând încălcarea prevederilor art. 5 din Legea nr. 45 din 01 martie 2007, cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, care prevede că prevenirea și combaterea violenței în

familie se efectuează pe principiile egalității și nediscriminării, precum și a accesului la justiție, a remarcat că instanța a examinat cauza doar pe probele prezentate de reclamanta /întimată S.A. prin ce a încălcat principiul egalității și nediscriminării. Ba mai mult ca atât, consideră recurentul că instanța de judecată l-a discriminat pe criteriu de sex și pe criteriu de calitate procesuală, deoarece instanța l-a condamnat printr-o ordonanță de protecție doar pe motivul că este de genul masculin și este pârât într-o cauză de violență în familie.

Colegiul Civil a reținut că, în argumentarea poziției sale, instanța de fond a reținut că victima S.A și agresorul S.S sunt soți, care la moment se află în relații de divorț, iar victimele C.I. și C.L. socri ai agresorului, iar în acest sens părțile întrunesc prevederile *art. 3 alin. (2) lit. a) și b) al Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie*.

Prin urmare, instanța de fond a reținut că, cererile înaintate de victimele C.I., C.L. și S.A. sunt întemeiate, iar aplicarea măsurilor de protecție pe o anumită perioadă ar preveni pericolul real și eminent de a se repeta acțiunile violente și amenințările față de aceștia.

Reieșind din cele constatate, Colegiul civil a considerat că soluția instanței de fond privind emiterea ordonanței de protecție a victimelor violenței în familie (S.A., C.I., C.L.) din partea acțiunilor agresorului (S.S.) este una întemeiată și adecvată, în contextul în care s-a stabilit, atât în instanța de fond, cât și în instanța de recurs relații tensionate între părți, situații de conflict între aceștia, iar pentru ameliorarea situației de conflict și reducerea tendinței ca aceste conflicte să ia amploare, s-a impus necesitatea aplicării măsurilor de protecție. Pe cale de consecință, Colegiul Civil a conchis că concluzia primei instanțe privind aplicarea măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie pe un termen de la 60 zile este justă și argumentată, iar în opoziție, recurentul nu a prezentat argumente de natură să răstoarne soluția adoptată de prima instanță.

VII. Concluzii

Pericolul sporit cauzat de violența în familie, stringența imperioasă de protecție a victimei impune intervenția urgentă a statului fără a exclude sancțiuni contravenționale și/sau pedepse penale. De aceea, în Codul de procedură civilă al RM, sunt prevăzute măsuri civile de protecție. Deci, procedura civilă nu este punitivă, neavând ca primă finalitate aplicarea de pedepse, ci este o procedură prin care se apără drepturi și interese legitime. Victimele violenței în familie au nevoie de ajutor în mod urgent.

Rezumativ, particularitățile procedurii de aplicare a măsurilor civile de protecție în cazurile violenței în familie sunt:

- scopul este asigurarea de urgență a protecției victimei, preîntâmpinarea și prevenirea unor noi acte de violență asupra victimei sau asupra altor membri de familie și prevenirea distrugerii bunurilor și/sau averii personale și/sau comune;

- măsurile de protecție sunt enumerate exhaustiv în cap. XXII² din Codul de procedură civilă;
- cererile se examinează de urgență – în 24 ore de la depunere;
- victimei i se acordă avocat din oficiu (gratuit) și este scutită de achitarea taxei de stat;
- neprezentarea agresorului la ședința de judecată nu împiedică instanța să examineze cererea;
- ordonanța de protecție se execută imediat;
- durata măsurilor de protecție este de maxim 3 luni, dar, în mod concret, se apreciază în funcție de particularitățile cazului. Se pot prelungi la cererea întemeiată a victimei;

- la cererea întemeiată a victimei, instanța de judecată poate revoca măsurile de protecție aplicate, fapt care denotă că părțile se pot împăca.

Emiterea soluțiilor referitor la cererile cu privire la aplicarea măsurilor de protecție se înfăptuiește pe principiul asigurării interesului superior al victimei (copii, femei, vârstnici), consfințit în actele internaționale fundamentale în domeniul drepturilor omului, asumate ca obligațiuni ale statului, și, la fel, pe principiul toleranței ”zero”, adică aplicarea măsurilor de protecție trebuie să aibă un efect descurajant pentru agresor.

Deși, pe de o parte, violența este recunoscută ca fiind un fenomen care nu poate fi tolerat ce necesită a fi prevenit și combătut, pe de altă parte, însă, aceasta este privită ca un element indispensabil

al metodelor de educație a copilului, ceea ce, de altfel, și asigură persistența fenomenului în timp. Comunitatea, în mod special din mediul rural, este informată insuficient referitor la cadrul juridic existent, mecanismele de aplicare a acestuia și asistența de care pot beneficia subiecții violenței în familie. Realizarea periodică a campaniilor de sensibilizare depinde în mare parte de disponibilitatea resurselor financiare ale donatorilor, iar instituțiile guvernamentale cu competențe în domeniu nu dispun de resurse financiare dedicate realizării campaniilor, pe diferite grupuri țintă. Datorită lipsei intervenției timpurii pe cazurile de violență în familie, riscurile producerii unor cazuri de violență cu consecințe grave cresc.

Analizând rezultatele prezentei generalizări, concluzia este că, per ansamblu, instanța de fond aplică corect prevederile normelor procedurale în cadrul soluționării cauzelor ce țin de examinarea cauzelor ce vizează procedura de aplicare a măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie, în cazuri rare, fiind constatate unele omisiuni ce generează casarea actelor judecătorești adoptate, cu emiterea unor hotărâri noi sau dispunerea rejudecării cauzelor.

În continuare, rămâne actuală cerința privind respectarea constatărilor din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, or acestea nu relevă doar modalitatea corectă de aplicare și interpretare a prevederilor legislației în vigoare, dar este și o garanție a respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, care trebuie să persiste pe parcursul întregului proces civil.

**Șef Secție Sistematizare, Generalizare,
Monitorizare a Practicii Judiciare și Relații cu Publicul**

Svetlana HAMUREAC